

LR: dom 1999-09-06, mål nr Ö 312-99

KamR: beslut att ej meddela PT, 1999-12-20, mål nr 7640-1999

D 49/98

Skattemyndigheten i Y län har inkommit med en underrättelse till Revisorsnämnden (RN) avseende auktoriserade revisorn A-son.

Av underrättelsen framgår bl.a. följande. A-son valdes våren 1995 till revisor i ett nybildat aktiebolag som skulle driva verksamhet inom byggbranschen. I samband med bolagsbildningen utfärdade han den 6 april 1995 ett "apportintyg" i enlighet med 2 kap 9 § aktiebolagslagen (1975:1385) (ABL) beträffande egendom för 100 000 kr som de två stiftarna, tillika företagsledarna, tillförde bolaget. Apportegendomen bestod av byggmaskiner och inventarier och motsvarade bolagets hela aktiekapital. A-son intygade att all egendom tillförts bolaget, att egendomen inte tagits upp till ett för högt värde samt att den kunde antas bli till nytta för bolaget. Skattemyndigheten har ifrågasatt om A-son vidtagit tillräckliga åtgärder för att förvissa sig om apportegendomens existens och värde. Skattemyndigheten har även uttryckt tvivel om att egendomen överhuvudtaget tillförts bolaget. Bolaget är numera försatt i konkurs.

A-son har anfört bl.a. följande. I samband med bolagsbildningen föredde stiftarna ett värderingsintyg avseende den aktuella egendomen utfärdat av företagsledaren för ett annat byggbolag. Det var uteslutande fråga om utrustning som har ett direkt samband med byggnadsverksamhet. A-son betraktade värderingsintyget som en bekräftelse på att egendomen faktiskt existerade. Förteckningen i intyget omfattar 26 begagnade maskiner varav ingen hade ett värde överstigande 10 000 kr. Företagsledarna uppgav att de förvärvat utrustningen under en följd av år. Maskinerna och verktygen var i användning på olika platser. A-son bedömde det därför inte som meningsfullt att företa någon fysisk inventering av utrustningen. Han ansåg sig inte heller ha anledning att göra någon granskning av egendomens tillhörighet mot inköpsfakturer eller liknande utan koncentrerade sig i stället på att kontrollera att upptagna värden var riktiga. Han gjorde först en rimlighetsbedömning utifrån egna erfarenheter. Därefter stämde han av värdena med en byggmästare. A-son hade inte någon kontakt med den person som utfärdat värderingsintyget. Det fanns dock inte något som indikerade att intyget skulle vara felaktigt. Granskningen utmynnade i slutsatsen att åsatta värden i vart fall inte kunde betraktas som för höga.

A-son ansåg sig inte ha anledning att ifrågasätta att apportegendomen tillförts bolaget. Han har följaktligen inte företagit några extraordinära granskningsåtgärder i detta avseende. Samtliga inventarier enligt förteckningen har bokförts i bolaget och var dessutom nödvändiga för att verksamheten skulle kunna bedrivas. Enligt en resultat- och balansräkning per den 31 december 1995 uppgick omsättningen av utförda tjänster exklusive material till drygt 420 000 kr. Verksamhet av sådan omfattning kan knappast ha bedrivits utan tillgång till maskinell utrustning.

RN, som haft tillgång till A-sons granskningsdokumentation, gör följande bedömning.

Vid ett aktiebolags bildande kan aktiekapitalet helt eller delvis tillskjutas i form av apportegendom. För att bolaget skall kunna registreras krävs i sådant fall bl.a. enligt 2 kap 9 § andra stycket 4 ABL att auktoriserad eller godkänd revisor i yttrande intygar att all apportegendom tillförts bolaget, att egendomen inte i stiftelseurkunden har åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget och att egendomen är eller kan antas bli till nytta för

bolagets verksamhet. I yttrandet skall revisorn även beskriva apportegendomen och ange vilken metod som har använts vid värderingen av den samt anmärka om det förelegat särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen.

För att en revisor skall kunna intyga att apportegendom har tillförts bolaget måste denne förvissa sig om att egendomen faktiskt existerar och vem den tillhör. A-son har inte själv sett apportegendomen och han har inte heller haft någon kontakt med den person som undertecknat värderingsintyget. Av detta intyg framgår inte hur värderingen gått till och inte för vems räkning den utförts. Även om värderingsintyget som sådant ger visst stöd för antagandet att de i förteckningen upptagna föremålen har existerat så går det inte att av intyget dra slutsatsen att egendomen ägdes av stiftarna eller att den tillförts bolaget. A-son har dock inte ansett sig behöva vidta några "extraordinära" granskningsåtgärder i detta avseende. RN finner uttalandet anmärkningsvärt eftersom A-son över huvud taget inte synes ha gjort någon självständig granskning av att apportegendomen tillförts bolaget utan i den delen helt förlitat sig på uppgifter från stiftarna. RN anser att A-son allvarligt åsidosatt sina skyldigheter som revisor genom att inte självständigt kontrollera att egendomen överförts till bolaget.

A-son har uppgett att han i första hand granskat att apportegendomen enligt förteckningen var rätt värderad och att han därvid konsulterat en byggmästare. Den ingivna granskningsdokumentationen ger visst stöd för att A-son vänt sig till någon utomstående i samband med sin granskning av det värderingsintyg som stiftarna tillhandahållit. Det kan visserligen framstå som vanskligt att uttala sig om värdet av viss egendom utan att själv besiktiga densamma eller ens kontakta den som utfört värderingen. A-sons granskning av apportegendomens värde kan dock, med viss tveksamhet, anses godtagbar. RN ifrågasätter inte heller A-sons bedömning att den upptecknade egendomen kunde antas bli till nytta för bolagets verksamhet.

RN noterar slutligen att A-sons intyg är bristfälligt i mer formell mening eftersom det varken innehåller en beskrivning av apportegendomen eller en redogörelse för vilken metod som använts vid värderingen.

RN har i tidigare beslut meddelat A-son varning för bl.a. bristfälliga granskningsinsatser (RN:s beslut den 25 januari 1996, dnr 637-94). Även om det ärendet inte hade avgjorts vid tidpunkten för de händelser som nu är föremål för prövning så måste det anses försvårande att A-son än en gång har åsidosatt sina skyldigheter i granskningshänseende. Med stöd av 22 § andra stycket lagen (1995:528) om revisorer meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN:s ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Stig von Bahr, Elisabet Fura-Sandström, Klas-Erik Hjorth, Margit Knutsson, Jan-Erik Moreau, Claes Norberg, Eva-Britt Nordhall och Gunnar Widhagen. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit kanslichefen Christer Lefrell och avdelningsdirektören Per Eskilsson, föredragande.